

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ

Професійна діяльність сучасного педагога здійснюється в період реформування всієї освітньої галузі: структури, змісту, форм, методів викладання, тощо. Педагогічні дисципліни, які вивчаються у педагогічних закладах, спрямовані на особистісно-професійне становлення майбутнього фахівця, здатного творчо використовувати отримані знання та удосконалювати набуті вміння і навички у процесі теоретичної і практичної підготовки. Особливістю вивчення педагогічних дисциплін є не лише те, що вони забезпечують особистісний і професійний розвиток студентів, а й те, що їх вивчення сприяє виробленню для всіх курсів спрямованості напредметно-методичну, психологічну, інформаційно-комунікаційну, загальнонаукову, загальнокультурну компетентності.

Ефективність навчально-пізнавальної діяльності студентів визначається її грамотною організацією та контролю за нею. Оскільки кожна дисципліна у ВНЗ має свою специфіку, то і контроль за її вивченням характеризується певними особливостями.

Опанування циклом педагогічних дисциплін включає дві складові: теоретичну готовність до професійної діяльності та практичну готовність, яка формується, як правило, під час проходження студентами педагогічної практики у навчально-виховних закладах.

Теоретична готовність реалізується через вербальні технології, які дозволяють більш точно визначити рівень навчальних досягнень студентів, зокрема, знання принципів та закономірностей, категорій, визначення форм та методів навчання і виховання, розуміння окремих положень педагогічної науки.

Практична готовність реалізується при безпосередньому залученні студентів до педагогічної діяльності і вимагає більшої творчості, наявності системного педагогічного мислення у студентів, прояву ініціативи, активності, організаторських здібностей та професійних якостей.

Організація *теоретичної підготовки* складається з курсу лекцій, семінарських, лабораторних занять та написання реферативної роботи. Самостійна робота в процесі засвоєння теоретичних знань характеризується тим, що третина навчального матеріалу виноситься на самостійне опрацювання і розглядається як найважливіший елемент навчання і виховання студентів. Організовується самостійна робота як під безпосереднім керівництвом з боку викладача (аудиторні заняття, консультації, заліки, екзамени), так і опосередкованим керівництвом (підготовка до лекцій, лабораторних і практичних занять, заліків, колоквіумів тощо).

Викладач у такому випадку перетворюється на менеджера освітнього процесу, організовуючи і направляючи пізнавальну діяльність студентів. Для такої форми роботи необхідно створити відповідне навчальне середовище, яке б в повній мірі забезпечувало самостійне вивчення навчального матеріалу з боку студента та контроль за його самостійною роботою з боку викладача. Для організації такої роботи найбільш ефективною формою може бути дистанційна форма навчання, інтегрована як частина будь-якої форми навчання. Середовище дистанційного навчання створює оптимальні умови для організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, а також здійснення контролю при засвоєнні теоретичного матеріалу, оскільки передбачає проведення поточного контролю, тематичного (модульного) контролю та підсумкового контролю як в тестовій формі, так і в процесі звітності за виконання лабораторних робіт

танаписанні рефератів. Фрагмент контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів представлений на рис.1. (Педагогіка).

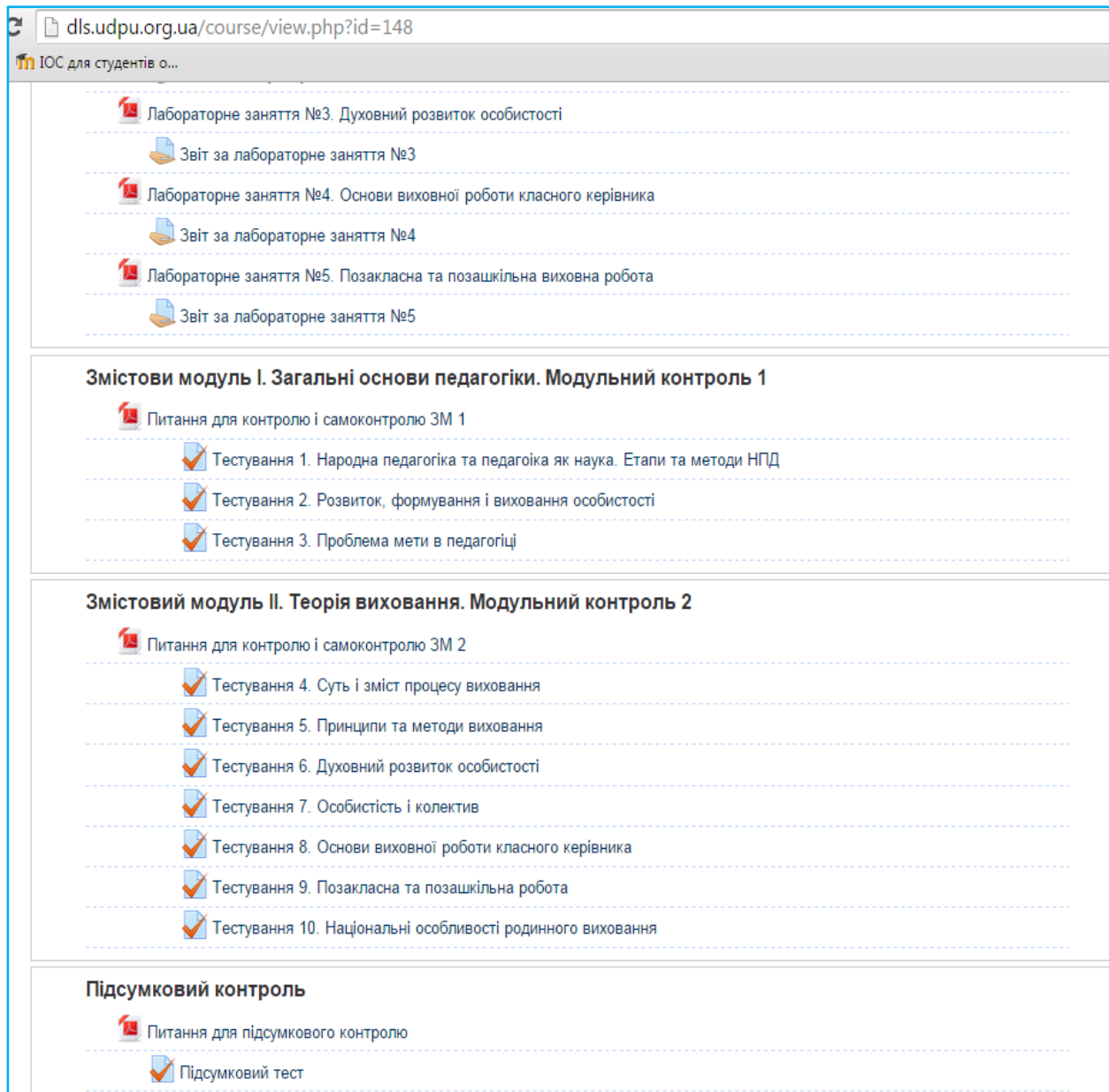

Рис.1. Фрагмент сторінки з тестовими завданнями, розміщеними в інформаційно-освітньому середовищі УДПУ

Важливу роль у вивченні циклу педагогічних дисциплін відіграють семінарські заняття, на яких проходить обговорення найбільш важливих для педагогічної науки положень, ідей, фактів, тощо. Обмеженість аудиторних занять спонукає шукати інших шляхів обміну інформацією, проведення дискусій, диспутів. В такому випадку можна використовувати модулі «Семінар», «Форум», «Чат» в системі дистанційного навчання, які дають

можливість обмінятися міркуваннями, поглядами, обговорити питання, що виносяться не лише на семінарське заняття, а й в позаурочний час з одногрупниками та викладачем.

Практична підготовка майбутніх вчителів опирається на глибоку теоретичну підготовку, яка здійснюється в процесі вивчення педагогічних та фахових дисциплін. Особливість практичної підготовки полягає в тому, що, крім навчальної роботи під час проходження педагогічної практики, студент повинен здійснювати і виховну роботу, як в процесі ведення уроку, так і в позаурочний час: проведення години класного керівника, організація позакласних виховних заходів, тощо. Тому перед проходженням практики доцільним було б організувати для студентів в процесі аудиторних занять тренувальні «мікровикладання» фахових дисциплін з реалізацією виховної мети та «мікровиховні» години, які дозволили б закріпити теоретичні знання, навчитися застосовувати їх у педагогічній діяльності, здобувати практичні уміння володіти аудиторією, виконувати функціональні обов'язки вчителя та класного керівника на високому рівні самостійності.

Таким чином, роль педагогічних дисциплін у підготовці майбутніх учителів є одним з факторів професійного становлення молодого фахівця. Дисципліни педагогічного циклу забезпечують теоретичну та практичну готовність студентів до майбутньої професійної діяльності, складають основу для формування вчителя-предметника і сприяють вдосконаленню його особистісно-професійних якостей.

Література:

1. Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів. Наказ МОН України від 01.06.2013 р., № 665.
2. Вайнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. / Р. Х. Вайнола. К. : Центр учбової літератури, 2012. 140 с.